

Déiem que la jornada, i per tant aquest llibre que ens ocupa, era un homenatge a l'escriptor de Sueca, amb informació i estudis sobre la seua persona i la seua obra, però aquest homenatge no podia deixar de banda el perfil d'editor de Josep Palàcios. D'aquesta manera, el llibre, maquetat per Pep Aranda amb la col·laboració d'Abel Guarinos, fa un homenatge a les edicions que el mateix Palàcios va coordinar en vida; així, per exemple, és fàcil veure en el disseny del volum la inspiració de la col·lecció «Fonts històriques valencianes» que el mateix Palàcios va dissenyar per a Publicacions de la Universitat de València.

Però l'homenatge no es queda ací, ja que els textos s'acompanyen d'un ampli conjunt d'il·lustracions cedides per Manuel Boix per a l'ocasió. Imatges de la seua obra individual (i de l'obra compartida amb Palàcios) que insisteixen en la relació Palàcios-Boix que es troba en l'origen de diverses creacions i llibres i en projectes editorials dels que qualsevol bibliòfil voldria tindre entre les prestatgeries de la seua col·lecció, i que completen aquesta singular remembrança estètica. La part gràfica del llibre es completa amb algunes fotografies del sempre hermètic i poc fotografiat Palàcios, una cir-

cumstància que, per això mateix, aporta un valor documental afegit al volum.

El 20 d'abril de 2025, mentre es treballava en el llibre, Josep Palàcios va faltar a la seua localitat natal. Com passa prou sovint, el reconeixement comença amb la desaparició. Però, tot i que ens trobem davant un autor clarament invisibilitzat (probablement també pel seu hermetisme i la poca afició a la projecció social), aquest llibre ens mostra que abans que morira ja hi havia un reconeixement a la seua obra i a la seua tasca literària i professional, i oportunament es va treballar perquè el mateix Palàcios en fora conscient. Pot ser que aquest llibre, més enllà d'algunes publicacions i estudis certament dispersos, pose un poc d'ordre i actue, no només com a primera referència bàsica, sinó també com a incentiu per a estudiar i aprofundir en la persona i obra de Josep Palàcios. Ens trobem, en definitiva, davant un llibre-homenatge que pretén ser, com el seu homenatjat, un llibre-estímul, un llibre que ens esperone a llegir Josep Palàcios i, alhora, ens done ganes d'investigar i d'escriure sobre ell; un text que estiga en constant escriptura i revisió i que interpel·le no només a un lector futur, sinó a futurs descobridors i investigadors de la seua obra.

Gisbert, Susana, *Exercir la justícia amb perspectiva de gènere*, Institució Alfons el Magnànim, Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, 2026, 161 pàgines. ISBN: 978-84-1156-069-6

Agustín Zaragoza Granell
Professor de Filosofia i Agent d'Igualtat

L'imperatiu de la mirada: la pedagogia jurídica de Susana Gisbert contra l'oblit i el biaix

Dins del panorama bibliogràfic actual sobre el feminisme i el dret, l'obra de Susana Gisbert, *Exercir la justícia amb perspectiva de gènere* s'erigeix com una peça fonamental de l'assaig jurídic contemporani. Gisbert, fiscal especialista



en violència de gènere i veu imprescindible en el debat públic valencià, aconsegueix en aquest volum una fita complexa: traduir l'hermètica litúrgia jurídica a

un llenguatge didàctic i accessible per a la ciutadania no versada en lleis, sense perdre ni un bri de rigor acadèmic.

1. La justícia com a projecte ètic i pedagogia civil

En el pensament contemporani, sovint cometem l'error de considerar el dret com un sistema tancat de normes, una arquitectura freda aliena als batecs de la societat. Tanmateix, aquesta obra ens recorda que la justícia és, per damunt de tot, un projecte ètic en construcció permanent. Gisbert desplega una profunda vocació pedagògica que connecta directament amb la necessitat d'una educació en valors que no es limite a l'aula, sinó que impregne les institucions.

L'autora no es limita a descriure la llei; la dota de sentit humà. Aquesta «reeduació» social és el cor del llibre, actuant com un pont necessari entre el rigor del codi i la realitat del carrer. És una invitació a desaprendre els biaixos que, històricament, han convertit la justícia en un territori hostil per a la meitat de la població.

2. L'elegància de la crítica i la traducció del dret

Resulta revelador comparar aquest text amb altres referents de la crítica feminista al sistema judicial. Si pensem en la cèlebre obra de Beatriz Gimeno *Misoginia judicial* (Catarata, 2022), hi trobem una impugnació frontal i descarnada de l'estructura patriarcal a través de l'anàlisi de casos públics on el sistema ha fallat estrepitosament. Tanmateix, Susana Gisbert tria un camí diferent: el de l'exegesi didàctica.

Mentre que Gimeno posa el focus en la ferida del sistema, Gisbert es dedica a una tasca de traducció fonamental per a la salut democràtica. L'autora converteix l'hermètica legislació en matèria de perspectiva de gènere en un llenguatge divulgatiu i plenament accessible. No obstant això, aquesta simplificació no implica una pèrdua de complexitat; al contrari, Gisbert basteix la seua anàlisi sobre una polifonia de recursos. El text s'allunya de la fredor del

manual tècnic per recolzar-se en sentències clau, però també en la literatura, en declaracions institucionals i en testimonis que humanitzen la norma. Aquesta metodologia permet que el lector no sols comprenga el «què» de la llei, sinó el «perquè» de la seua necessitat vital. És, en definitiva, la transició de la denúncia del biaix a la construcció d'una nova consciència jurídica.

Aquesta maduresa és fruit d'una evolució notable des de la seua obra anterior, *Balanza de género* (2018). Si en aquell text el focus era la descripció del símptoma —la soledat de la víctima—, en aquest nou volum l'impuls reflexiu es transforma en una arquitectura pedagògica robusta. Hem passat de narrar el dolor a proporcionar el mapa i l'utillatge intel·lectual necessari per a transformar les institucions des de dins.

3. La justícia davant l'espill de la postveritat: el repte del negacionisme

Un dels passatges més lúcids i interpelladors del llibre és aquell en què Gisbert analitza el context social actual, marcat per un preocupant repunt del negacionisme de gènere. L'autora ens alerta citant les dades de l'estudi de la FAD (Fundació Reina Sofia): tot i que el 74,2% de la joventut identifica la violència de gènere com un problema molt greu, coexistim amb una «reculada» discursiva inquietant.

Segons l'estudi, un 44,7% dels nois joves sosté postulats masclistes que sovint passen desapercebuts en el soroll digital: la idea que el feminisme busca «perjudicar els homes» o que no s'ocupa de problemes reals, actuant com una simple eina política. Gisbert combat aquesta deriva no amb l'exaltació, sinó amb la veritat jurídica. Demostra que la perspectiva de gènere no és un atac contra l'home, sinó un mecanisme de reparació democràtica. Rompre aquests mites des de la mateixa institució judicial és l'única manera de recuperar la confiança d'una generació intoxicada pel relat de la reacció.

4. Una cartografia normativa integral

El llibre s'estructura com una guia de navegació per

l'ordenament jurídic, desglossant l'índex amb una claredat meridiana:

- Marc constitucional i antecedents: la igualtat com a valor superior.
- Llei integral i pacte d'estat: la resposta política i jurídica a una realitat sagnant.
- Dret penal, civil i processal: la transversalitat de la norma aplicada a cada àmbit.
- Declaracions internacionals: amb especial èmfasi en el Conveni d'Istanbul com un puntal de la protecció dels drets humans.

L'anàlisi de Gisbert sobre el dret civil i processal permet observar com operen els biaixos en casos concrets, com l'estudi de la publicitat sexista o la definició de la violència econòmica —aquell control dels recursos que aniquila l'autonomia de la dona.

5. La memòria dels fets: de Nevenka a la Manada

Gisbert dedica espais fonamentals a analitzar la trajectòria de la nostra consciència jurídica a través de casos que han marcat un abans i un després. El cas Nevenka apareix com l'espill d'una societat que castigava la víctima per la seua gosadia de denunciar un poderós. Per contra, la sentència de la Manada s'estudia com el punt de ruptura on la societat civil va exigir que el dret entenguera, finalment, la psicologia de la víctima i la naturalesa de l'agressió sexual. Aquest estudi comparatiu permet copsar el camí recorregut, però també ens alerta sobre el perill de la involució.

6. L'arquitectura de la paraula: un glossari per a la llibertat

Conscient de la distància entre el llenguatge forense i el carrer, Gisbert tanca el volum amb un glossari de termes d'una utilitat extraordinària. Definir és, en realitat, un acte de poder i d'emancipació. Explicant conceptes com CEDAW, delictes d'odi, la llei del «només sí és sí» o la llibertat sexual, l'autora ens dota de les eines per a no perdre'ns en la manipulació terminològica.

Especialment punyents són les definicions de suïcidi masclista, violència institucional o violència vicària. En el glossari, aquestes paraules deixen de ser abstraccions per convertir-se en realitats que el dret ha d'anomenar per a poder erradicar. És ací on el llibre es confirma com un manual d'apoderament ciutadà.

7. Conclusió: un mandat de justícia real davant la reacció

Les conclusions que extraïem de l'obra són tan nítides com interpel·ladores. En un temps d'ofensiva negacionista, on proliferen discursos que alimenten la falsa percepció d'una «pèrdua de drets» per part dels homes —una idea que, segons els baròmetres recents, ha arrelat de forma inquietant entre les generacions més joves—, l'obra de Gisbert esdevé un exercici de legítima defensa democràtica.

Cal difondre amb rigor i coneixement que la justícia amb perspectiva de gènere no és, en absolut, una eina punitiva contra l'home, sinó un mecanisme d'equitat que ens dignifica a tots i totes. Gisbert desmunta amb l'evidència del dret qualsevol prejudici reactiu i ens recorda que la perspectiva de gènere no és un desig volitiu ni una concessió política: és un mandat legislatiu que obliga tots els poders públics.

L'autora conclou amb una premissa que hauria de ser el punt de partida de qualsevol debat honest sobre la matèria: «la perspectiva de gènere no és afavorir les dones ni donar privilegis per damunt dels homes, sinó remoure els entrebancs que impedeixen que la igualtat siga real i efectiva». *Exercir la justícia amb perspectiva de gènere* és, en definitiva, un tractat d'esperança racional. Susana Gisbert ens ensenya que la justícia, si no és capaç de reconèixer les desigualtats estructurals que l'envolten, corre el risc de convertir-se en un simple simulacre de la seua pròpia essència. Una obra imprescindible que honra la tradició d'assaig de la Institució Alfons el Magnànim.